OPINIE: WMO-HERVORMING? EEN LEVENSLANGE HANDICAP IS GEEN LUXEPROBLEEM

Posted on 13 april 2025 by Dagmar Heijsteeg

Mensen met hogere inkomens gaan over twee jaar fors meer betalen voor diensten via de Wmo. Maar mensen die door een handicap of chronische ziekte levenslang afhankelijk zijn van deze voorzieningen worden de dupe van deze maatregel, stelt Deborah Lauria.

Categories: Geldzaken, In de media, VN-verdrag

Tags: inkomensafhankelijke bijdrage Wmo, Wmo abonnementstarief

Het kabinet wil de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) betaalbaar houden door de eigen bijdrage voor hogere inkomens fors te verhogen. De argumentatie daarvoor is dat vooral huishoudelijke hulp via de Wmo door deze groep 'onterecht' wordt benut. Maar in de discussie over huishoudelijke hulp en kostenbeheersing wordt een belangrijke groep vergeten: mensen die een leven lang afhankelijk zijn van Wmo-voorzieningen door een handicap of chronische ziekte.

Zij worden de dupe van deze maatregel. Voor hen is Wmo-ondersteuning geen gemak of luxe, maar een basisvoorwaarde om te kunnen functioneren. En van een riant inkomen, zoals wordt gesuggereerd, is bij mensen met een beperking zelden sprake.

Het echte probleem

Het kabinet richt zich op het beteugelen van de kosten door een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in te voeren voor álle vormen van Wmo-hulp, zoals woningaanpassingen, hulpmiddelen, dagbesteding en andere vormen van ondersteuning. Dit is een miskenning van het feit dat het overgrote deel van de financiële problematiek juist bij huishoudelijke hulp ligt.

Dat daar iets aan gedaan moet worden, is begrijpelijk. De huidige systematiek, waarbij iedereen dezelfde bijdrage betaalt, heeft inderdaad geleid tot een forse stijging van het gebruik onder hogere inkomens. Maar door alle voorzieningen van de Wmo op één hoop te gooien, worden ook mensen geraakt die zonder deze voorzieningen niet zelfstandig kunnen leven.

De redenering achter de maatregel is dat mensen met een hoger inkomen meer moeten betalen. Dat klinkt misschien eerlijk, maar het gaat voorbij aan de realiteit van mensen met een levenslange handicap. Hun beperking verdwijnt niet als hun inkomen stijgt. Wmo-voorzieningen zoals hulpmiddelen of persoonlijke begeleiding zijn geen 'keuze'. Ze zijn noodzakelijk om een zelfstandig en menswaardig bestaan te leiden.

Andere zorgkosten

Daarnaast hebben mensen met een beperking of chronische ziekte nog andere zorgkosten. Nibud heeft die berekend en deze extra kosten liggen tussen de 1.000 en 4.500 euro per jaar. Het inkomensafhankelijk maken van álle Wmo-voorzieningen betekent dat mensen met een handicap al bij een bescheiden inkomen fors meer moeten betalen, terwijl hun behoefte aan ondersteuning hetzelfde blijft.

Dit kan in het ergste geval oplopen tot 328 euro per maand extra kosten aan zorg. En dat een leven lang. Het is niet alleen oneerlijk, volgens het VN-verdrag Handicap mag het ook helemaal niet. Daarin staat dat nieuwe wetgeving en maatregelen niet mogen leiden tot meer achterstand voor mensen met een handicap.

Het wetsvoorstel wordt deze week naar de Tweede Kamer gestuurd en zal binnenkort in behandeling worden genomen. Dit betekent dat er nog ruimte is voor debat en eventuele aanpassingen van het voorstel. Het is cruciaal dat Kamerleden niet blindelings meegaan in een algemene kostenbesparing die de bestaanszekerheid van mensen met een handicap nog verder onder druk zet.

Gerichte aanpak

De oplossing ligt niet in een verhoging van de eigen bijdrage voor alle Wmo-voorzieningen, maar in een gerichte aanpak van de gestegen kosten voor huishoudelijke hulp.

De Wmo is bedoeld om mensen met een beperking te ondersteunen in hun dagelijkse leven. Het is terecht dat er kritisch wordt gekeken naar oneigenlijk gebruik en onnodige kosten, maar het inkomensafhankelijk maken van álle Wmo-voorzieningen raakt onterecht mensen die een leven lang afhankelijk zijn van de Wmo.

Het kabinet moet ervoor zorgen dat de basisvoorzieningen voor mensen met een handicap gegarandeerd blijven, ongeacht hun inkomen. Een handicap is immers geen luxeprobleem, maar een realiteit waar de overheid rekening mee moet houden.

Dit opiniestuk is van Deborah Lauria en eerder gepubliceerd op 27 maart 2025 in de Volkskrant

Directeur van IederIn, Deborah Lauria.

In de media: Radar belicht groeiende zorgen over Wmo-hervorming

Ieder(in) legde in de Radar-uitzending van 26 mei uit waarom het wetsvoorstel voor de inkomensafhankelijke eigen bijdrage aangepast moet worden.

Lees hier het artikel: In de media: Radar belicht groeiende zorgen over Wmo-hervorming - Iederin

Kijk de RADAR-uitzending terug:

RADAR-uitzending 26 mei: Uitzending Radar 26 mei 2025
De ondertitelde versie van de uitzending vind je op NPO Start: Radar | NPO Start